

Stagegids vmbo

In 9 stappen naar geslaagde stagebegeleiding

samen werken aan jouw ontwikkeling

Inhoudsopgave

Inleiding

3

1. Hoe werkt het voortgezet onderwijs?

5

2. Waarom stagelopen in het vo?

7

3. Waarom stagiairs begeleiden?

8

4. Moet je een erkend leerbedrijf zijn om stages aan te bieden?

9

5. Hoe zorg je voor een positieve stage-ervaring?

10

6. Hoe zorg je voor een positieve stage-ervaring?

12

7. Welke taken geef je een vmbo-stagiair?

14

8. Hoe begeleid je een vmbo-stagiair?

15

9. Hoe rond je een stageperiode af?

16

Lijst met afkortingen

18

Inleiding

Goed dat jij je wil verdiepen in het organiseren van stages voor leerlingen uit het voortgezet onderwijs. In deze gids vind je volop informatie waarmee je de basis legt voor een geslaagde leerervaring binnen jouw bedrijf. Want de stagiairs van nu, zijn de talenten van de toekomst!

Deze stagegids is een initiatief van Wij Techniek: het ontwikkelingsfonds voor de technische installatietechniek. Met deze gids willen wij technische bedrijven op weg helpen bij het begeleiden van stagiairs. Niet via eindeloze regels en voorschriften, maar met concrete tips en adviezen die je direct kunt toepassen in de praktijk.

Voor je gaat lezen

Waar we in deze gids 'hij' schrijven, bedoelen we ook 'zij' en 'die'. Een keuze in het kader van leesgemak, want natuurlijk is iedereen bij ons van harte welkom.

◆ Wil je meer weten over stages voor mbo-studenten?

Die informatie vind je [hier](#).

◆ Heb je nog vragen?

Vragen als:

Hoe ga je om met
diversiteit op de
werkvloer?

Hoe motiveer je
leerlingen?

Hoe ga je om met
telefoongebruik?

Die antwoorden vind je [hier](#).

We hopen dat je veel plezier beleeft aan het begeleiden van stagiairs. En neem bij vragen gerust contact op met de contactpersoon van Wij Techniek uit jouw regio, via www.wij-techniek.nl.

1. Hoe werkt het voortgezet onderwijs (vo)?

Binnen het vo zijn er verschillende onderwijsniveaus.
De meest voorkomende zijn vmbo, havo en vwo.

Binnen het vmbo kiezen leerlingen uit 4 leerwegen. Ze kiezen op basis van hun niveau en de mate waarin ze praktijkgericht bezig willen zijn.

Basisberoepsgerichte
leerweg (vmbo-b)

Kaderberoepsgerichte
leerweg (vmbo-k)

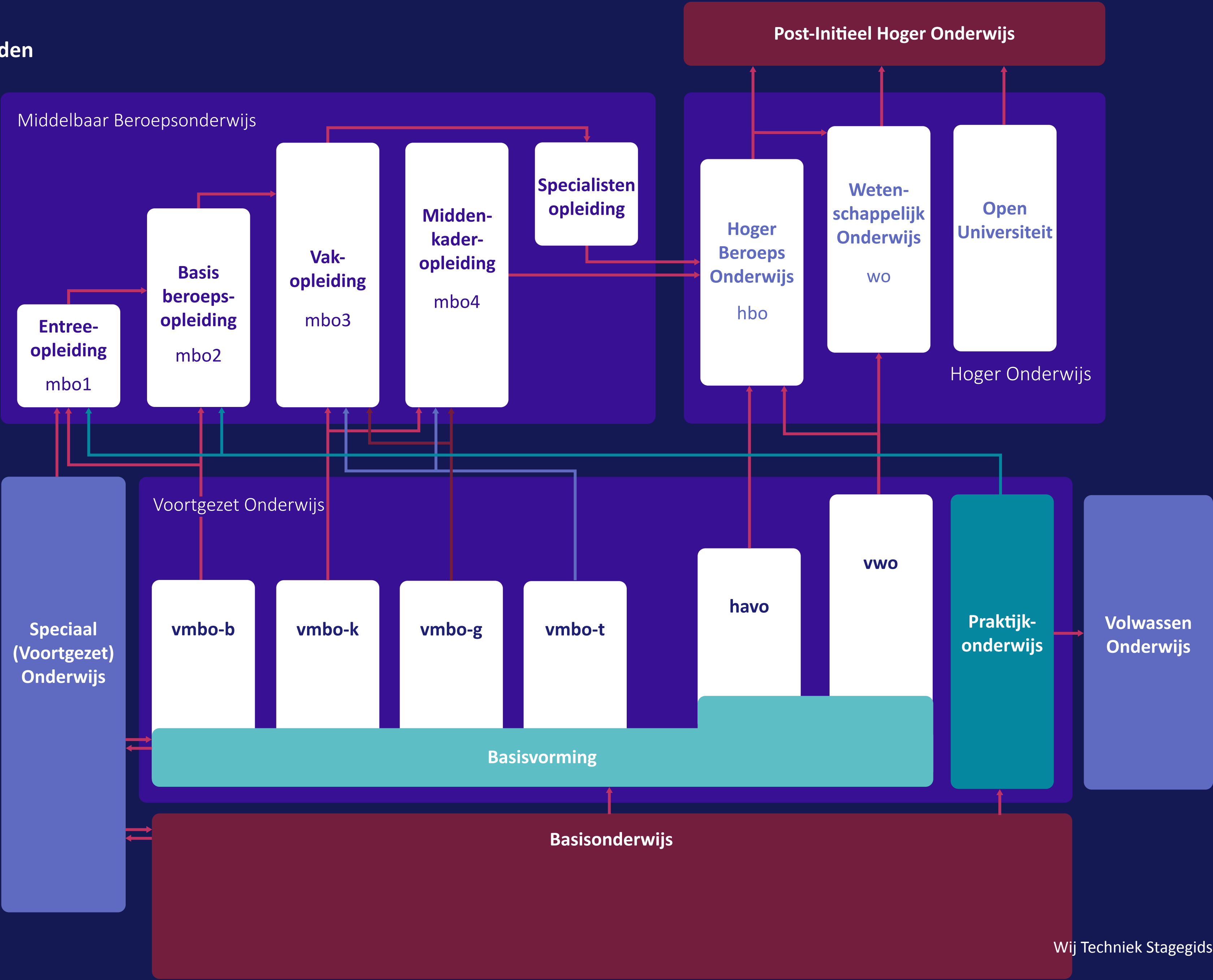
Gemengde leerweg
(vmbo-g)

Theoretische leerweg
(vmbo-t)

In deze stagegids richten we ons specifiek op de vmbo-stages.
Veel vmbo-leerlingen kiezen ervoor om door te stromen naar het mbo.
Daar worden ze opgeleid tot de vakmensen van morgen, juist ook voor
in de installatiebranche.

Mogelijke onderwijspaden

Soorten stages

In het vo kiezen leerlingen voor een sector waarin zij later willen werken. Om die keuze weloverwogen te maken, houden zij zich bezig met loopbaanoriëntatie en -begeleiding (lob). Daarvoor ondernemen ze verschillende activiteiten, waaronder het verkennen van de beroepspraktijk via een stage.

Er zijn verschillende soorten stages:

Snuffelstage/ oriënterende stage

Leerlingen bezoeken één of enkele dagen een bedrijf.

Meeloopdag

Leerlingen lopen één dag mee bij een bedrijf.

Lintstage

Leerlingen lopen één vaste dag in de week stage, voor een langere periode.

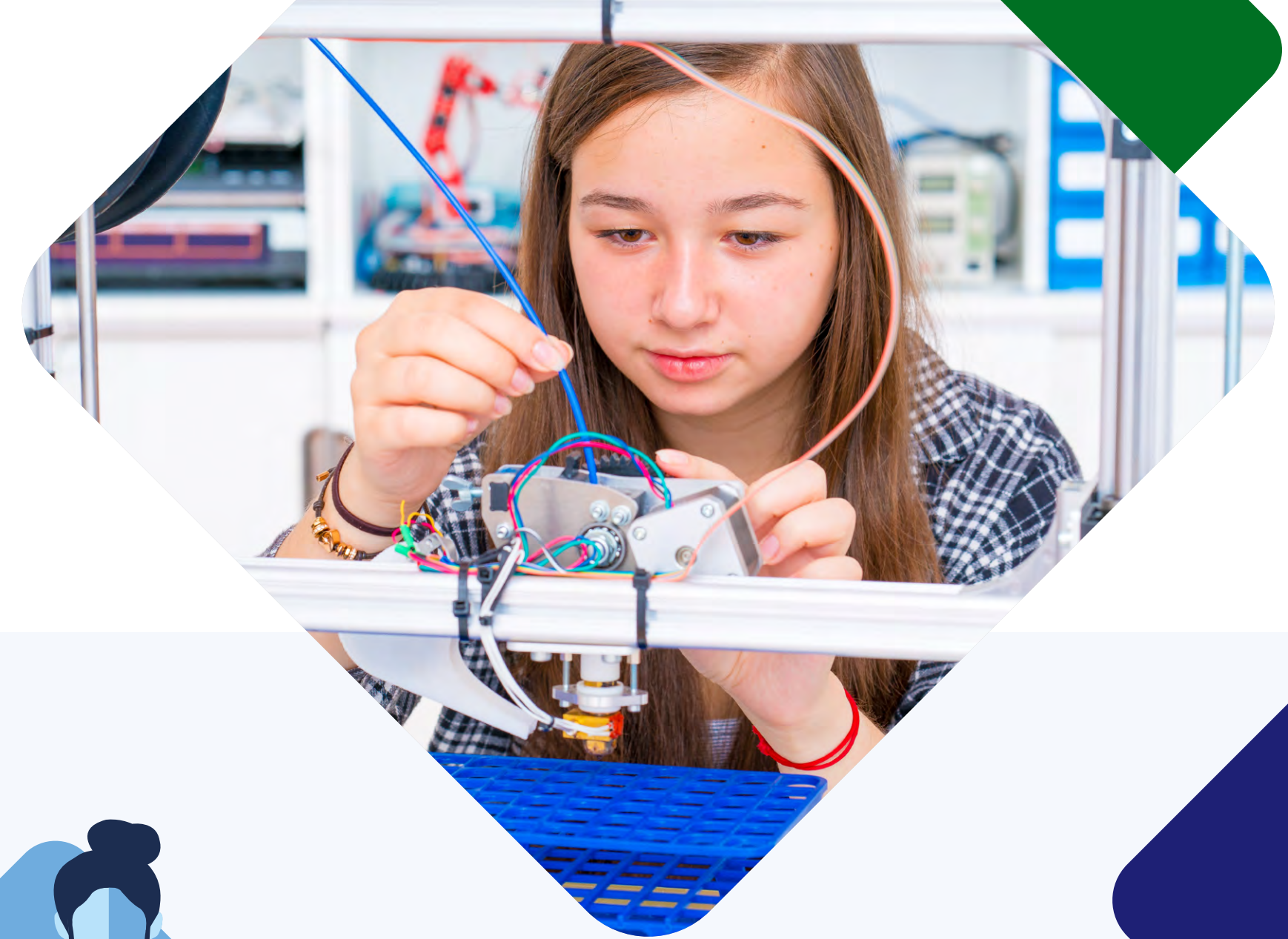

Blokstage

Leerlingen lopen een langere aaneengesloten periode stage, vaak twee weken.

Leerwerktraject

Daarnaast zijn er leerlingen die een leerwerktraject volgen. Dit kan alleen binnen de basisberoepsgerichte leerweg. Deze leerlingen lopen tussen de 640 en 1280 uur stage bij een bedrijf, voor een zo praktisch mogelijke leerroute.

2. Waarom stagelopen?

Stages zijn er niet voor niets. Ze helpen leerlingen in het vmbo om realistische en persoonlijke keuzes te maken voor hun vervolgroute. Om uiteindelijk uit te komen bij een baan die écht bij ze past.

Doelen van stages voor vmbo-leerlingen

- ◆ Het ontwikkelen van algemene beroepsvaardigheden. Zoals communicatievaardigheden en het aannemen van een professionele houding.
- ◆ Ontdekken waar hun interesses en sterke punten liggen.
- ◆ Leren hoe ze op school verworven kennis in de praktijk kunnen toepassen.

Help leerlingen op weg

Niet elke leerling heeft voor een stageperiode een specifiek doel voor ogen. Toch is het goed om het daar altijd aan het begin van een stage over te hebben. Help eventueel met het formuleren ervan. Passende doelen voor een stage in de installatietechniek zijn:

Ik wil kijken of de installatietechniek bij mij past.

Ik wil kijken op welke plekken ik het liefste werk.

Ik wil kijken welk soort installaties ik het leukste vind.

3. Waarom stagiairs begeleiden?

Het aanbieden van stages voor vmbo-leerlingen biedt veel kansen voor jouw bedrijf. Hieronder staan een aantal redenen om stagiairs te begeleiden.

Het beroepsbeeld van leerlingen wordt duidelijker

Door stage te lopen ontwikkelen leerlingen een duidelijk beeld van een beroep. Op basis hiervan kunnen ze een realistische studiekeuze maken. De meeste leerlingen weten wel wat een verpleegster doet, maar voor een installateur is het beroepsbeeld onduidelijker. Waarschijnlijk omdat je in het dagelijks leven vaak alleen dingen ziet die al werken en/of 'af' zijn.

Je promoot de installatietechniek

Door een stage aan te bieden draag je bij aan de promotie en bekendheid van installatietechniek. En hoe meer leerlingen de installatietechniek kennen, hoe meer er kiezen voor een mbo-opleiding in die richting.

Je werft toekomstige medewerkers

- ◆ Als leerlingen jouw bedrijf leren kennen, komen ze later misschien bij je terug. Als mbo-stagiair of als werknemer.
- ◆ Als leerlingen hun positieve ervaringen delen met bekenden, draagt dat bij aan een positief bedrijfsimago en een sterk werkgeversmerk.

4. Moet je een erkend leerbedrijf zijn om stages aan te bieden?

Vmbo-leerlingen mag je verwelkomen als stagiair zonder dat je een erkend leerbedrijf bent. Voor de volgende stages is wel een erkenning nodig:

- ◆ Leerwerktrajecten voor vmbo-b-leerlingen.
- ◆ Stages voor leerlingen van het praktijkonderwijs (pro)
- ◆ Stages voor leerlingen van het voorgezet speciaal onderwijs (vso)

Tip!

Meer lezen over hoe jouw bedrijf een erkend leerbedrijf wordt? Kijk op de website van SBB (Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven).

s-bb.nl/bedrijven/leerbedrijf-worden

5. Hoe vind je een stagiair?

Mooi dat je van plan bent om stages aan te bieden voor vmbo-leerlingen. Maar waar vind je stagiairs die passen bij jouw bedrijf?

Vmbo-stagiair vinden

- ◆ Neem contact op met een vmbo-school in de buurt. Vraag naar de stagecoördinator, bedrijfscontactpersoon of decaan.
- ◆ Geef gastlessen op vo-scholen of neem deel aan een beroepen- of stagemarkt. Als leerlingen je al eens gezien hebben, weten ze je daarna makkelijker te vinden.
- ◆ Maak kenbaar via sociale media (zoals LinkedIn) dat jouw bedrijf stagiairs zoekt.
- ◆ Maak gebruik van mond-tot-mond reclame. Vraag medewerkers en eventuele oud-stagiairs of ze willen rondvertellen dat jouw bedrijf stagiairs zoekt.
- ◆ Werf ook eens binnen minder voor de hand liggende doelgroepen: meiden, leerlingen met een andere achtergrond, enz.

Tip!

Lukt het niet om contact te krijgen met een school, of om stagiairs te vinden?
De regiocontactpersoon van Wij Techniek denkt graag met je mee!

6. Hoe zorg je voor een positieve stage-ervaring?

Natuurlijk wil je dat elke stagiair zich thuis voelt bij jouw bedrijf. Binnen een goed en veilig leerklimaat waar alles goed geregeld is. Daarom hieronder een aantal tips voor een vliegende start en een goed vervolg.

Acties vóór de stage start

- ◆ Zorg voor een stagebegeleider met voldoende tijd om dingen uit te leggen. Een vo-leerling mag alleen nog onder begeleiding werken.
- ◆ Organiseer een kennismakingsgesprek met de stagiair en de stagebegeleider.
- ◆ Informeer iedereen binnen jouw team over de start van de nieuwe stagiair.

Welke informatie heb je nodig van school?

Als je eenmaal contact hebt met een (mogelijke) stagiair, is het goed om de vo-school van de betreffende leerling te benaderen en de volgende informatie op te halen.

- ◆ **Doel van de stage**
Welke leerdoelen heeft de leerling?
- ◆ **Schoolniveau en voorkennis**
Hoeveel weet de leerling al over installatietechniek?
- ◆ **Duur en werktijden**
Wat zijn de afspraken hierover?
- ◆ **Verzekering en aansprakelijkheid**
Over het algemeen is een stagiair via school verzekerd. Voor materiële schade en meestal ook voor ongevallen. Is dat het geval?
- ◆ **Contactgegevens begeleider**
Wie is het aanspreekpunt vanuit het vmbo?
- ◆ **Specifieke ondersteuningsbehoeften**
Zijn er bijzonderheden over de leerling die belangrijk zijn om te delen?

Acties op de eerste dag

- ◆ Zorg dat er iemand klaarstaat om de stagiair op te vangen en welkom te heten.
- ◆ Maak tijd voor een uitgebreide kennismaking. Toon interesse en wees nieuwsgierig naar wat de stagiair graag uit deze stage wil halen. Stel de stagiair voor aan andere collega's.
- ◆ Leid de stagiair rond en laat alle verschillende afdelingen zien. Beschrijf stap voor stap wat er gebeurt als een klant iets vraagt of bestelt.
- ◆ Bespreek de huisregels en het belang van veilig werken.
- ◆ Zorg dat de stagiair niet alleen zit in de pauze en betrokken wordt bij gesprekken.

Acties in het algemeen

- ◆ Toon de bereidheid om de stagiair te ondersteunen bij zijn persoonlijke doelen.
- ◆ Assisteer de stagiair bij het volgen van het stageprogramma vanuit school. Geef duidelijkheid over de planning van bijbehorende activiteiten en feedbackmomenten.
- ◆ Houd contact met de betrokken docent vanuit het vmbo over de voortgang van de stage.
- ◆ Ondersteun de stagiair bij het vastleggen van de voortgang in het stageboek.
- ◆ Evalueer tussentijds en beoordeel aan het einde, samen met de stagiair en de betrokken docent vanuit het vmbo.

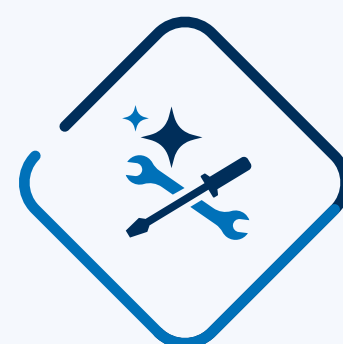
7. Welke taken geef je een vmbo-stagiair?

Voor stagiairs is het leuk om concrete taken te mogen uitvoeren tijdens een stage, hoe klein ook. Daardoor krijgen zij een goed beeld van wat een baan in de installatietechniek inhoudt. Dat draagt bij aan hun zelfvertrouwen en het gevoel van eigenaarschap. Hieronder een aantal mogelijke werkzaamheden tijdens een stage.

Bedrijfsactiviteiten

Neem een stagiair mee in het uitvoeren van dagelijkse werkzaamheden. Doe eerst voor wat de bedoeling is. Probeer de keer erna of het de stagiair zelf (of met een klein beetje hulp) lukt.

Denk aan:

Materialen klaarzetten, aanreiken, schoonmaken, verzamelen en/of opruimen.

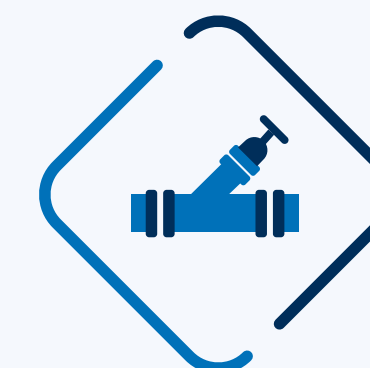
Afvoerkanaal aansluiten.

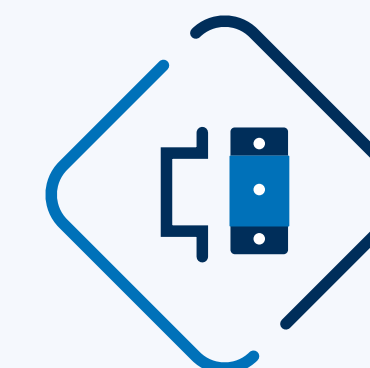
Aftekenen en zagen.

Afbramen en verlijmen.

Leidingen leggen en afpersen.

Beugels monteren.

Stageopdrachten

Stagiairs hebben vaak stageopdrachten vanuit school. Informeer hiernaar, kijk mee bij het uitvoeren ervan en vraag of je ergens bij kunt helpen.

8. Hoe begeleid je een vmbo-stagiair?

Jij kunt stagiairs de best mogelijke leerervaring bij jouw bedrijf, in een positieve leeromgeving. Daarbij speelt begeleiding een belangrijke rol. Hieronder een aantal tips hoe je stagiairs ondersteunt, feedback geeft en motiveert. Doe dit op een manier die hen écht verder helpt.

Begeleiden

- ◆ **Creëer een contextrijke leeromgeving**

Zorg voor praktisch werk met voldoende afwisseling.

- ◆ **Geef duidelijke kaders**

Leg concreet uit wat je van een stagiair verwacht en welk gedrag je daarbij wil zien.

- ◆ **Geef heldere instructies**

Gebruik visueel materiaal om dingen uit te leggen. Zorg dat vaktaal duidelijk is en doe taken eerst zelf voor.

- ◆ **Blijf in contact**

Stel vragen en check of alles duidelijk is voor de stagiair.

- ◆ **Observeer zonder oordeel**

Gedrag is niet altijd wat het lijkt. Een stagiair die op zijn telefoon kijkt, is niet per definitie ongemotiveerd. Misschien zoekt hij informatie op.

Feedback geven

◆ Plan feedbackmomenten

Bijvoorbeeld een tussenevaluatie, halverwege de stage. Vooraf plannen zorgt ervoor dat je dit soort momenten niet vergeet.

◆ Kies voor een positieve benadering

Benoem niet alleen wat niet goed gaat. Door te bespreken wat wél al lukt en complimenten te geven, ervaart de stagiair groei.

◆ Gebruik een ik-boodschap

“Ik zie...”, “Ik merk dat...”. Met als vervolgvraag: “Hoe denk jij hierover?” Zo krijg je een gelijkwaardig gesprek met de stagiair.

◆ Wees eerlijk

Durf het aan te geven als dingen niet goed (genoeg) gaan. Bespreek hoe jullie samen tot het beoogde niveau gaan komen.

Motiveren

◆ Geef betekenis aan activiteiten

Je helpt stagiairs niet door alles leuk te maken. Wel door betekenis te geven aan activiteiten. Vertel waarom het handig is om iets te leren en welke klantvraag daarmee wordt opgelost. Laat zien hoe eindresultaat eruitziet en geef aan wat er kan gebeuren als de taak niet goed wordt uitgevoerd.

◆ Neem een coachende rol aan

Werk samen op gelijkwaardige basis, vanuit jouw wil om trots jouw kennis en vaardigheden door te geven. Strikte hiërarchie spreekt jongere generaties minder aan. Zij raken meer gemotiveerd door gezamenlijk te leren.

◆ Geef autonomie

Laat stagiairs stap voor stap zelf dingen doen.

9. Hoe rond je een stageperiode af?

Het afronden van een vmbo-stage bestaat uit verschillende onderdelen. Je blikt samen met de stagiair terug op ervaringen en resultaten tijdens de stageperiode. En je kijkt vooruit naar de toekomst.

Beoordeling van de stage

In het stageboek vanuit school zit vaak een evaluatie- of beoordelingsformulier. Vul deze in en bespreek het daarna met de betrokken vmbo-docent. Daarop staan vragen als:

Hoe gaat de stagiair om met nieuwe situaties?

Laat de stagiair correcte omgangsvormen zien?

Houdt de stagiair rekening met veiligheid?

Goed om je achterhoofd te houden: het doel van een vmbo-stage is loopbaanoriëntatie. Dus als een stagiair erachter is gekomen dat de installatietechniek niet bij hem past, is dat een belangrijk en betekenisvol inzicht. Die conclusie betekent niet dat het een slechte stage was. In zo een situatie kun je nog benoemen welke kwaliteiten je bij de stagiair hebt gezien en wat mogelijk wel een passende plek of branche voor de leerling kan zijn.

Evaluatie van de stage

Naast de beoordeling is het goed om te evalueren hoe de stagiair zijn stageperiode heeft ervaren. De informatie die dat oplevert, kun je gebruiken om toekomstige stagetrajecten te verbeteren. Hieronder enkele voorbeeldvragen om te stellen tijdens een evaluatiegesprek, waarmee je bruikbare feedback verzamelt.

Hoe heb je de stage ervaren?

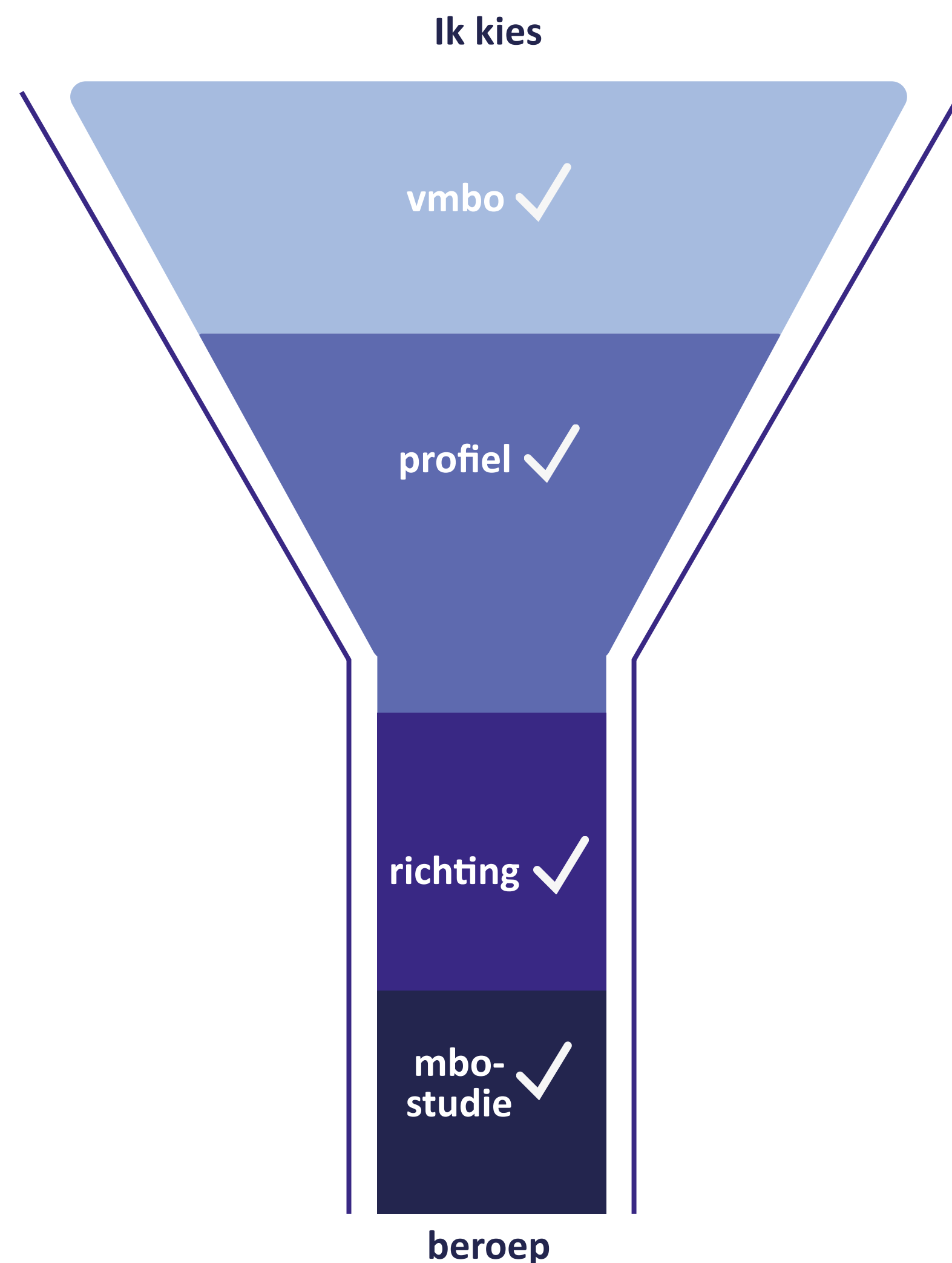
Zijn de verwachtingen die je vooraf had uitgekomen?

Wil je hier in de toekomst werken? Waarom wel of niet?

Was er genoeg ruimte en tijd voor jou?

Welke tips heb je voor mij?

Bespreken van de volgende stap

De route naar een beroepskeuze verloopt over het algemeen volgens de stappen in de afbeelding hiernaast. Een grote trechter aan mogelijkheden wordt steeds smaller, tot er een passend beroep uitkomt. Na een vmbo-stage hoeft een leerling nog niet exact te weten voor welk beroep hij gaat kiezen. Wel is het nuttig om te bespreken welke nieuwe dingen duidelijk zijn geworden. Is de installatietechniek een richting die aansluit bij de ambities van de leerling? Waarom wel of niet? En wat is een passende volgende stap, om dichterbij een beroepskeuze te komen?

Tip!

Ben jij positief over deze stagiair? Misschien zijn er mogelijkheden voor een weekendbaan of vakantiewerk. Zo hou je iemand aan je bedrijf verbonden.

Lijst met afkortingen

lob	loopbaanoriëntatie en -begeleiding
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
pro	praktijkonderwijs
SBB	samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven
vmbo-b	basisberoepsgerichte leerweg
vmbo-g	gemengde leerweg
vmbo-k	kaderberoepsgerichte leerweg
vmbo-t	theoretische leerweg
vo	voortgezet onderwijs
vso	voortgezet speciaal onderwijs

Wij Techniek

Dit is een uitgave van Wij Techniek. Wij Techniek werkt aan de ontwikkeling van álle mensen in de installatietechniek. Van engineer tot monteur, van werkvoorbereider tot uitvoerder, van HR-adviseur tot magazijnmedewerker en van leerling tot praktijkbegeleider. Dit doen we in opdracht van en in samenwerking met de vakbonden en werkgeversorganisaties. Zo werken we samen aan de ontwikkeling van onze mooie branche.

www.wij-techniek.nl

0800 88 55 885

support@wij-techniek.nl

Postbus 416

3440 AK Woerden

Korenmolenlaan 4

3447 GG Woerden

Copyright

Alles uit dit document kan en mag gedeeld en verspreid worden. Altijd met bronvermelding.

www.wij-techniek.nl